

Xikongomiso lexikulu eku tekeni ka vuvonikeri bya xibalo na cincano wa vuxokoxoko ku ya eka goza leri landzelaka

Tshwane, 18 Hukuri 2022 - Vhiki leri nga hundza ri mbhonyerile misava ya xibalo yi kongomisile eku tekeni ka vuvonikeri bya xibalo na cincano wa vuxokoxoko ku ya eka goza leri landzelaka enkarhini wa *OECD Global Forum on Tax Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes (Global Forum)* ya lembe ya vu 15 ya Ntshamo wa hinkwavo leyi a yi khomeriwile eSeville, eSpain ku sukela hi ti 9-11 Hukuri 2022.

Tanihileswi timodele ta bindzu ti cincaka hi xihatla ku va ta xidijiti swinene, ti nga riki ta laha kaya no va ta le ka inthanete, na mindzilekani ya nyama yi nga riki ya nkoka eku humeleriseni na ntshukotshuko wa tinhundzu na vukorhokeri. Tanihi mbuyelo, matshaku ma xibalo xa rixaka ma le hansi ka nxungeto wa xitshuketa wa nkukhulo. Eka mhaka leyi, swi na nkoka ku tirha hi na hi ku tirhisa vakhumbheki ku antswiwa mbangu wa xibalo ku hlayisa ntirhisano lowukulu. Ku engetela mivuyelo ya vuvonikeri bya xibalo na cincano wa vuxokoxoko swi seketela humeleriso wo hlulukisa sisiteme ya Xibalo na Khasitomo leswi seketeriweke hi vulandzelelanawu bya ntsakelo.

Global Forum sweswi yi na swirho swa vulawuri swa 165 naswona nhlengeletano leyi ya Ntshamo wa hinkwavo, i nhlengeletano ya nyama ya masungulo ku sukela ku vi le na ntungu wa COVID-19, ku hlanganile nakambe ku tlula 400 wa vangheneleri lava yimelaka swirho swa vulawuri na mihlangano ya misava. Varhumiwa eka Ntshamo wa hinkwavo va tiyisisile nakambe nkoka wa vuvonikeri bya xibalo na Cincano wa Vuxokoxoko (EOI) eku lweni na mpapalato wa xibalo no pfuneta mimfumo emisaveni eku fambiseni ka switirhisiwa swa laha kaya, ngopfungopfu tanihileswi misava yi sukaka eka ntungu na nkayakayo wa sweswinyana wa swa ikhonomi.

Global Forum na mihlangano ya yona leyi lawuriwaka hi yin'wana i tiforamu ta makungu eka Afrika-Dzonga, naswona ti tirhile swinene eku tlakuseni ka nturhu wa xihundla xa xibalo hi ku tirhisa nandzeleriso wa khinkhi wa swiyimo swa misava eka Cincano wa Vuxokoxoko hi Xikombelo (EOIR) na Cincano wa Vuxokoxoko lowu Tiendlekelaka (AEOI), ku katsa na maphumba ma yona lama pakaniseke ku aka tshaku, leswi katsaka mpfuneto wa ntlulandzilekani eka mpfluxo wa xibalo.

Global Forum Plenary yi sungurile hi nhlengeletano ya Africa Initiative leyi burisanaka na matiko eka tikokulu ku tlakusa lemukiso eka nkoka wa EOI no nyika nseketelo lowu pakanisiweke eka ku aka tshaku ku pfuneta swirho swa vulawuri swa Afrika eku akeni ka Tiyuniti ta EOI ta vuswikoti. Enkarhini wa 2022, ku tlula 2000 wa varhumiwa ku suka etikwenikulu va vuyeriwile ku suka eka mindzetelo yo hlawuleka eka EOI. Nhlengeletano ya AI yi tthelele yi amukela ntumbuluxo wa xitirho eka mpfuneto wa ntlulandzilekani eku vuyiseleni ka swikoxo swa xibalo.

Khomixinara Edward Kieswetter u yimerile Afrika-Dzonga tanihi nhloko ya SARS, ku katsa na hi ntirho wa yena tanihi Xandla xa Mutshamaxitulu wa Global Forum's Steering Group na Xandla xa Mutshamaxitulu wa Africa Initiative.

Ku humelela ka Ntshamo wa hinkwavo ku katsile ku tekiwa ka xiviko xa *South Africa's 2022 Exchange of Information on Request Second Round Phase 2 Peer Review*, ku katsa na loko Khomixinara Kieswetter a sayina *Multilateral Competent Authority Agreement on the Automatic Exchange regarding CRS Avoidance Arrangements and Opaque Offshore Structures (MDR MCAA)* kun'we ku sukela eka 14 wa vulawuri byin'wana, lokohiletlhelo 22 wa vulawuri byi sayinile *MCAA on Automatic Exchange of Information on Income Derived through Digital Platforms (DPI MCAA)*.

Eka micincano ya AEOI ya sweswinyana, Afrika-Dzonga ri averile vuxokoxoko hi ndlela leyi tiendlekelaka na 78 wa vanakulobye naswona SARS yi ya emahlweni yi endla ku humelela ka nkoka hi ku tirhisa switiviwa swa AEOI leswi kumiweke ku vhumbunula swihoxo eka mihlahluvo ya vahakelaxibalo. Global Forum hi 2021 yi vikile, vuxokoxoko eka ku tlula 111 million wa tiakhawunti ta swa timali misava hinkwayo, ku angarhela ntengo wa tinhundzu wa kwalomuya ka 11 trillion, byi cincaniwile hi ndlela leyi tiendlekelaka.

Hi le ku humeleleni eka rendzo ra hina ro aka SARS ya TLHARIHA, ya ximodeni leyi nga xindzhuti lexi nga kanakanisiki, leyi Tshembiwaka no Naveriwa Swa nkoka eku tiyisiseni ka vuswikoti bya hina vanhu hi ku seketela tithekinoloji leti kotisaka na switiviwa hi ku tirhisa vutlharhi lebyi nga ri ki bya ntiyiso hi ku tirhisa milawu ya nhlayelo yo dyondza hi michini ya vutlhari.

Tanihileswi hi engetelaka no ndlandlamuxa ntirhiso wa switiviwa ku fambisana na Xikongomelo xa Kungu RA 5, EOI na AEOI swi vumba xihlovo xa switiviwa swa nkoka leswi seketelaka vuhlayiselo bya hina bya switiviwa swa vandla ra vunharhu swo tala leswi kotisaka mbvumbunulo wa vahakelaxibalo na vaxavisi lava nga landzelerisiki. Nkavulandzelelanawu wu ta endliwa wu tika no durha, kwalaho ndzi kombela vahakelaxibalo na vaxavisi ku endla swilo swa kahle no landzelerisa hi ntsakelo," ku vurile Khomixinara Kieswetter.

Mayelana na vuxokoxoko byo tala eka nhlokomhaka ya vuvonikeri bya xibalo na cincano wa vuxokoxoko, u komberiswa ku langutisa leswo landzelaka:

- [Statement of outcomes of the 15th OECD Global Forum Plenary](#)